

A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság

Bf.II.89/2023/10. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2024. évi október hó 4. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt **Terhelt1 és 3 társa** ellen indított büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 13.B.224/2022/46. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

Terhelt1 I. r. vádlott korrupciós bűncselekményét a Btk. 290. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdése szerint minősülő tettesként elkövetett vesztegetés büntetnének minősíti.

Terhelt1 I. r. vádlott halmazati büntetését – a pénzbüntetés és a foglalkozástól eltiltás érintetlenül hagyása mellett – 1 (egy) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 2 (kettő) év közügyektől eltiltásra enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Pécsi Törvényszék a 2023. évi szeptember hó 26. napján kelt 13.B.224/2022/46. számú ítéletében *Terhelt1 I. r. vádlottat* a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pontjának I. fordulatában meghatározott és a (3) bekezdés b) pontjának II. fordulata szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 2 rendbeli a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának II. fordulatában meghatározott és a (3) bekezdés a)

pontja szerint minősülő felbujtóként elkövetett költségvetési csalás büntette, 3 rendbeli a Btk. 345. §-ában meghatározott – két esetben felbujtóként – folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége és a Btk. 291. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő felbujtóként és folytatólagosan elkövetett vesztegetés elfogadásának büntette miatt halmazati büntetésül 3 év 10 hónap szabadságvesztésre, 300 napi tétel pénzbüntetésre, 4 év gazdálkodó szervezet vezetése és pályázatíró foglalkozástól eltiltásra és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 5.000 forintban határozta meg. Rendelkezett az ekként kiszabott, összesen 1.500.000 forint pénzbüntetés – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról is. Ezen túlmenően 5.334.000 forint erejéig vagyoneklobzást rendelt el.

- [2] *Terhelt2 IV. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának II. fordulatában meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette és a Btk. 345. §-ában meghatározott folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 20.000 forintban határozta meg, illetve rendelkezett az ekként kiszabott, összesen 20.000.000 forint pénzbüntetés – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Ezen túlmenően 11.633.696 forint erejéig vagyoneklobzást rendelt el.
- [3] Határozott továbbá a bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség viseléséről is.
- [4] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a megyei főügyészség mindkét vádlott terhére súlyosítás érdekében: *Terhelt1 I. r. vádlott* bűnösségének további 1 rendbeli felbujtóként elkövetett a Btk. 290. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntetében történő megállapítása, hosszabb tartamú szabadságvesztés, foglalkozástól eltiltás és közügyektől eltiltás kiszabása, illetve a pénzbüntetés – mind napi tételek száma, mind az egy napi tétel összege tekintetében történő – súlyosbítása érdekében, valamint a *Terhelt2 IV. r. vádlottal* szemben kiszabott pénzbüntetés mellett próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása érdekében fellebbezett.
- [5] *Terhelt1 I. r. vádlott* felmentésért fellebbezett, védője teljes körű fellebbezést jelentette be, mind a megállapított tényállás, mind a minősítés, mind a kiszabott büntetés miatt; *Terhelt2 IV. r. vádlott* felmentésért élt jogorvoslattal, a védője teljes körű fellebbezést jelentett be.
- [6] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az ügyészségi fellebbezést módosítva, – a tényállás több vonatkozásban történő helyesbítésének indítványozása mellett – kizárólag a büntetés súlyosbítását célzó részében tartotta fenn, és ennek megfelelő indítványt tett mind átiratában, mind pedig a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője útján.
- [7] *Terhelt1 I. r. vádlott* védője fellebbezését módosítva elsődlegesen védencének a költségvetést károsító bűncselekmények, a korrupciós bűncselekmény és az I. és a II. tényállási pontokhoz kapcsolódóan megállapított közbizalom elleni bűncselekmények vádja alóli felmentését indítványozta; másodsorban a III. tényállási pontban írt költségvetést károsító bűncselekménynek – az elkövetési érték 1.046.046 forintra történő helyesbítése mellett – a Btk. 396. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott költségvetési csalás büntettekénti, valamint a korrupciós bűncselekménynek a Btk. 291. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő vesztegetés elfogadása büntettekénti minősítésére és a büntetés enyhítésére, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt.
- [8] *Terhelt2 IV. r. vádlott* védője a nyilvános ülésen a jogorvoslati kérelmével egyező tartalommal szólalt fel.

[9]

II.

- [10] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, mely a (2) bekezdés értelmében kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására, illetve a Be. 590. § (7) bekezdése folytán – hivatalból – az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.
- [11] A felülbírálat során a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást – a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontjaiban írt okokból – részben megalapozatlannak találta, mivel az kissé hiányos, illetve csekély mértékben ellentétes a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával. Ezért a megállapított tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írtak szerint, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:
- [12] Terhelt1 I. r. vádlott próbára bocsátással érintett bűncselekményeinek elkövetési ideje: 2010. június 17. napja *(az ítélet [6] bekezdése)*.
- [13] Az elsőfokú ítélet [24] bekezdésének második mondatát – mely szerint a tényállás 1./ pontjában írt cselekményeket Terhelt1 I. r. vádlott rendszeres haszonszerzésre törekedve valósította meg – a tényállásból mellőzte és azt a jogi indokolás részének tekintette.
- [14] A tényállás [40] bekezdésének első mondatát – mely szó szerinti egyezőséget mutat a [37] bekezdéssel – a tényállásból mellőzte.
- [15] Terhelt2 IV. r. vádlott által a 2018. július 13-án benyújtott támogatási kérelemben igényelt összeg helyesen 13.028.302 forint volt *(az ítélet [50] bekezdése, nyomozati iratok 5. kötet 2526. oldal)*.
- [16] A tényállás [69] bekezdéséből az utolsó tagmondatot mellőzte.
- [17] A [70] bekezdést akként helyesbítette, hogy egyéb érdekelt2 mellett a kft1. nyrt1.-nél vezetett pénzforgalmi számlája felett helyesen tanú10 bírt rendelkezési joggal.
- [18] Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be. 592. § (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az tehát hiánytalan, teljesskörűen felderített, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz; a cselekvőségüket tagadó Terhelt1 I. r. és Terhelt2 IV. r. vádlottak védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

[19]

III.

- [20] Az elsőfokú bíróság eljárása során nem vétett olyan, a Be. 607. § (1) bekezdésében vagy a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt ún. abszolút, illetve a Be. 609. § (1) bekezdésében nevesített kihatással bíró és a másodfokú eljárásban ki nem küszöbölhető ún. relatív eljárási szabálysértést, mely a határozat érdemi felülbírálatának akadályát képezte volna és szükségszerűen annak hatályon kívül helyezéséhez vezetett volna.

- [21] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a múltbeli események megnyugtató rekonstruálásához szükséges körben, a büntetőeljárási törvény rendelkezéseinek megtartásával folytatta le. Feltárta és megvizsgálta az ügy eldöntése szempontjából releváns bizonyítékokat, azok értékelésével, valóságtartalmuk és bizonyító erejük mérlegelésével határozatának indokolásában a legteljesebb részletességgel adott számot ténymegállapításairól, illetve ezzel kapcsolatban a vádlotti védekezések elvetésének okairól. Következésképpen indokolási kötelezettségének is teljeskörűen eleget tett.
- [22] Terhelt1 I. r. és Terhelt2 IV. r. vádlottak, valamint védőik tényállást sérelmező jogorvoslati kérelme tulajdonképpen az általuk korábban előadott és az elsőfokú bíróság által tételesen megcáfolt védekezésüknek az ismételt előterjesztését jelentette; erre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság általa is helyesnek tartott érvelésének a teljes körű megismétlését nem, mindössze az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek.
- [23] egyéb érdekelt2 II. r. és egyéb érdekelt3 III. r. terheltek az előkészítő ülésen az általuk az ügyességgel korábban kötött egyezség tartalmával mindenben megegyező, bűnösséget beismerő nyilatkozatot tettek, egyúttal lemondtak a tárgyaláshoz való jogukról. Ezért az elsőfokú bíróság – miután ennek törvényi feltételei fennálltak – az egyezség jóváhagyását követően esetükben ügydöntő határozatot hozott: A 2022. november 21-én jogerőre emelkedett 13.B.275/2022/2. számú ítéletével egyéb érdekelt2 II. r. terheltet 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, vesztegetés elfogadásának büntette és 2 rendbeli hamis magánokirat felhasználásnak vétsége miatt, egyéb érdekelt3 III. r. terheltet pedig költségvetési csalás büntette, vesztegetés büntette és hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte.
- [24] Az egyezség alapjául szolgáló – később tanúként is fenntartott – vallomásaikban egyéb érdekelt2 az 1./, 2./ és bizonyos mértékig a 3./ tényállási pontok kapcsán, egyéb érdekelt3 a 2./ tényállási ponttal kapcsolatban tettek tényfeltáró, bűnösségükre is kiterjedő beismerő vallomást. Előadásaik egyúttal jelentős terhelő bizonyítékokul szolgáltak Terhelt1 I. r. vádlottal szemben is.
- [25] A büntetőeljárás során megalapozott bizonyíték formájában nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a korábbi terhelteknek bármilyen okból érdekükben állhatott volna Terhelt1 I. r. vádlottat – és hangsúlyozottan önmagukat is – ilyen tárgyi súlyú bűncselekmények elkövetésével hamisan vádolni. Mindezekon túlmenően az 1./ és a 2./ tényállási pontokban érintett további bizonyítékok is összhangban álltak beismerő vallomásaikkal. Az elsőfokú bíróság ezt helyesen ismerte fel, miután a nyilatkozataikban foglaltakat az egyéb, különösen az okirati bizonyítékokkal egybevetette. Az elsőfokú bíróság ezen értékelő tevékenység eredményeként kialakított helytálló következtetésétől a másodfokú bíróságnak sem oka, sem – lévén a tényállás e tekintetben megalapozott – eljárásjogi lehetősége nem volt eltérni.
- [26] A 3./ tényállási pontot érintően az elsőfokú bíróság okiratonként és gazdasági társaságokként, illetve egyéni vállalkozókként vette számba az egyes bizonyítékokat és ütköztette azok tartalmát Terhelt1 I. r. és Terhelt2 IV. r. vádlottak vallomásával. Ennek során – szem előtt tartva az ügy ténybeli és jogi szempontból jelentőséggel bíró mozzanatait – tételesen cáfolta védekezésüket.
- [27] Az elsőfokú bíróság ténymegállapításainak fentebb részletezett kiegészítésére, illetve helyesbítésére az alábbi okokból került sor:
- [28] A másodfokú bíróság a közhiteles hatósági nyilvántartás adatai és az elsőfokú eljárásban beszerzett ügydöntő határozatok alapján egészítette ki az ítélet Terhelt1 I. r. vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó [6] bekezdését a próbára bocsátással érintett bűncselekmények elkövetési idejével.

- [29] A rendszeres haszonszerzésre törekvés, mint a bűncselekmények elkövetésének jelen esetben a minősítésre is kiható *célzata* jogi kategória, következésképpen a történeti tényállásban mindössze az annak alapjául szolgáló tényeket – a cselekmények száma, időpontja, egyéb körülményei, a megszerzett vagyoni előny mikénti felhasználása stb. – szükséges rögzíteni. (Ez azonban nyilvánvalóan nem azonos a jogi fogalom törvényi meghatározásának a tényállásban történő feltüntetésével.) Később, tehát a jogi indokolás körében pedig arról szükséges számot adni, hogy ezek a tények megfeleltethetők-e az üzletszerűség törvény értelmező rendelkezései körében adott meghatározásának, fogalmi elemeinek. Ez azonban nem ténymegállapítás, hanem jogkövetkeztetés, tehát a határozat szerkesztése során is ehhez szükséges alkalmazkodni. Ennek jelentőségét az adja, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetéseitől korlátozás nélkül eltérhet, míg a tényállás módosításának komoly eljárásjogi feltételei – megalapozatlanságának kimutatása – vannak. Ezért az ítélet [24] bekezdéséből az üzletszerűség fogalommeghatározását mellőzni kellett.
- [30] Nyilvánvaló elírási, szerkesztési hiba miatt volt szükséges mellőzni a tényállás [40] bekezdésének első, a [37] bekezdéssel megegyező szövegezésű mondatát, míg a [70] bekezdést ugyanilyen okból akként kellett helyesbíteni, hogy a „V” -vel jelölt, az nyrtl.-nél vezetett pénzforgalmi számla felett rendelkezni jogosult személy – a nyomozati iratokból is megállapíthatóan – tanú10 volt.
- [31] Az elsőfokú ítélet az [50] bekezdésben pontatlanul tüntette fel a Terhelt2 IV. r. vádlott által a 2018. július 13-án benyújtott támogatási kérelemben igényelt összeg nagyságát, mely a nyomozati iratok 5. kötet 2526. oldalán foglaltak alapján volt helyesbíthető.
- [32] Az elsőfokú bíróság az ítélet [69] bekezdésének utolsó tagmondatát, mely ténylegesen a Terhelt2 IV. r. vádlott által a jóváhagyott céltól eltérően felhasznált támogatás nagyságát rögzítette – a helytálló jogi álláspontjához képest – szükségtelenül szerepeltette a tényállásban. A vagyoni hátrány összegét ugyanis a költségvetésből származó pénzeszköz nagysága, nem pedig annak tilalmazott felhasználása határozta meg.
- [33] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be. 593. § (3) bekezdése alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

[34] **IV.**

- [35] A tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett Terhelt1 I. r. és Terhelt2 IV. r. vádlottak büntetőjogi felelősségére. Következésképpen a felmentés érdekében bejelentett fellebbezések, illetve azok felmentést célzó részükben nem voltak megalapozottak.
- [36] A bűncselekmények minősítése azonban csak részben, a költségvetést károsító és a közbizalom elleni magatartások tekintetében felel meg a büntető anyagi jog szabályainak.
- [37] A költségvetési csalás Btk. 396. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt alapesetének megállapítására csak akkor kerülhetett volna sor, ha a támogatás összegének igénylése és odaítélése is szabályszerűen történt volna. A 3./ tényállási pontban írtak kapcsán azonban erről szó sem volt: a hamis okiratok, valótlan tartalmú árajánlatok és szerződések benyújtása folytán a döntéshozó megtévesztésére került sor, és a pályázat elbírálója a valótlan adatok alapján határozott a támogatási összeg kifizetéséről; erre a valós tények ismeretében nyilvánvalóan nem került volna sor. Ilyen körülmények között az a tény, hogy Terhelt2 IV. r. vádlott egyébként a támogatás igénylésére jogosult személyi körhöz tartozott, relevanciával nem bír, hiszen a valótlanul előadott tények alapvetően hatottak ki a pályázat elbírálására.

- [38] Terhelt2 IV. r. vádlott – Terhelt1 I. r. vádlott közbenjárása útján gyakorolt – megtévesztő magatartása a költségvetésből származó pénzeszközök megszerzéséhez kapcsolódott, a vagyoni hátrány a támogatás kiutalásával bekövetkezett. Ezért a fenti tényállási pontban érintett költségvetést károsító bűncselekmény a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának II. fordulatába ütközik, a támogatás egy részének jóváhagyott céltól eltérő felhasználása pedig büntetlen utócselkménynek minősül. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság ezen helytálló minősítésével és nem látott okot annak a Terhelt1 I. r. vádlott védője által, fellebbezése indoklásában írt indokok szerinti megváltoztatására.
- [39] Nem osztotta viszont az elsőfokú bíróságnak Terhelt1 I. r. vádlott korrupciós bűncselekményének értékelése kapcsán kialakított álláspontját. Az elsőfokú bíróság a egyéb érdekelt2 II. r. és a egyéb érdekelt3 III. r. terheltkezhöz kapcsolódó felbujtásszerű magatartását – előbbi terhelttől ellenszolgáltatás fejében a valótlan tartalmú számlák kiállítását, illetve utóbbi terhelttől azok ellenértékéért a jogtalan előny kifizetésének kérését – a konzumpció elve alapján a súlyosabb megítélésű passzív elkövetői alakzathoz kapcsolódóként, a Btk. 291. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő vesztegetés elfogadásának büntettként értékelte, melyet felbujtóként követett el. A passzív vesztegetést ugyanis a jogalkotó az aktív alakzatnál súlyosabban rendeli büntetni, abból a felismerésből kiindulva, hogy az veszélyesebb a társadalomra.
- [40] Terhelt1 I. r. vádlott részesi magatartásával érintett gazdasági vesztegetési alakzatok közötti kollízió – a látszólagos alaki halmazat – azonban nem a konzumpció, hanem egy másik anyagi jogi alapelv, a specialitás alkalmazásával oldható fel.
- [41] Terhelt1 I. r. vádlott egyéb érdekelt2 II. r. terhelt kapcsán tanúsított magatartása túlmutatott a rábíráson: a valótlan tartalmú számlák kiállítására nem csupán kérte, hanem azok rendelkezésre bocsátásáért a jogtalan előny átadását is ígérte, majd a egyéb érdekelt3 III. r. terhelt által folyósított összegből át is adta. Cselekvősege ezért megfeleltethető a Btk. 290. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntettének. Ugyanakkor az állandó bírói gyakorlat szerint az aktív vesztegető nem lehet felbujtója és bűnsegédje sem a passzív vesztegetésnek, hanem tette az aktív vesztegetői alakzatnak (Magyar Büntetőjog I-IV. Kommentár a gyakorlat számára, a Btk. 293. §-ához fűzött, de a törvény szövegezésé folytán a gazdasági vesztegetésre is irányadó magyarázat). Terhelt1 I. r. vádlott tevékenységét csak abban az esetben lehetne a passzív vesztegetőhöz kötődő részesi cselekményként értékelni, ha cselekvősege az aktív vesztegetés törvényi tényállását nem merítené ki, illetve – bár tényállási elem megvalósítása nélkül – oly módon mozdította volna elő a passzív vesztegető tevékenységét, hogy az aktív vesztegetővel nem állt volna kapcsolatban (BH 2017.250.).
- [42] Fentiekre tekintettel Terhelt1 I. r. vádlott korrupciós bűncselekménye az elsőfokú bíróság által megállapítottnál enyhébben, a Btk. 290. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntettének minősül. Az általa elkövetett bűncselekmény a jogtalan előnynek tekintendő pénzösszegek időben elhúzódó, a több alkalommal történt számla kiállításához igazodó átadása ellenére nem számít folytatólagosan elkövetettnek, hiszen a bűncselekmény elkövetésére irányuló megállapodás és a jogtalan előny biztosítása előre, már az egész bűncselekményre, a támogatás teljes összegének megszerzésére vonatkozott, a több számla kiállítására és a jogtalan előny részletekben történt megfizetésére csak a pályázat lebonyolításának rendje miatt került sor. Nem bűncselekmények, hanem mindössze egyes tényállási elemek halmozódása volt tehát tetten érhető.
- [43] A korrupciós bűncselekmény minősítésének megváltoztatására tekintettel fontosságát vesztette Terhelt1 I. r. vádlott védőjének a cselekmények kétszeres értékelésének tilalmára alapított okfejtése. Ennek lényege szerint a vesztegetés elfogadása büntettének a gazdálkodó

szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző, önálló intézkedésre jogosult személy részéről a köteleesség megszegésében jelentkező minősített esete nem állapítható meg, mert az már a Btk. 396. §-ában meghatározott költségvetési csalás büntette kapcsán – a fiktív számlák kiállításával, mint nyilvánvaló köteleességszegéssel – értékelést nyert.

- [44] A kétszeres értékelés tilalma, mint általánosan érvényesülő jogelv ezzel szemben azt kívánja biztosítani, hogy *a törvényhozó* által alaptényállási elemként, minősítő vagy privilegizáló körülményként a törvényi tényállásban már szabályozott – azaz egyszer már étékelt – tényeket *a jogalkalmazó* – tehát a bíróság – ismételten ne vehesse figyelembe a büntetés kiszabása körében súlyosító vagy enyhítő körülményként. Ez ugyanis már ugyanannak a körülménynek a kétszeres értékelése volna. A kétszeres értékelés tilalma azonban nem érvényesül akkor, amikor a törvényhozó döntése értelmében a vádlotti cselekvőség – eltérő jogi tárgyú – egymással valóságos alaki halmazatban álló bűncselekmények alap, illetve minősített eseteinek megállapítására alkalmas.
- [45] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság üzletszerűség kapcsán kifejtett álláspontjával: az 1./ tényállási pontban foglaltak esetében az üzletszerű elkövetés megállapításával, illetve a 2./ és a 3./ tényállási pontoknál a részesi cselekmény járulékos jellegéből adódóan annak a mellőzésével. Mindezt csupán annyiban szükséges kiegészíteni, hogy az üzletszerűséget nem csak az 1./ tényállási pontban írtak, hanem – azok ilyenként történő értékelésétől függetlenül – a 2./ és a 3./ tényállási pontban írt felbujtóként elkövetett bűncselekmények is megalapozták.
- [46] Az a tény ugyanis, hogy az alaphűncselekmények üzletszerűségének hiányában a felbujtó által elkövetett bűncselekmények sem minősülhetnek üzletszerűen elkövetettnek ugyanakkor nem akadályozza annak, hogy a részes oldalán fennálló rendszeres haszonszerzésre törekvés a büntetiskiszabási körülmények között, mint súlyosító körülmény értékelést nyerjen (*BH 2014.66., 3/2011. Büntető jogegységi határozat*).

V.

- [47]
- [48] A bűncselekmények minősítésének megváltoztatása egyúttal azt is eredményezte, hogy módosult a Terhelt1 I. r. vádlott esetében alkalmazandó büntetési tételkeret és annak középértéke is. E vádlottal szemben immár mindössze egy évtől hét év hat hónapig terjedő szabadságvesztés volt kiszabható, melynek középértéke négy év három hónap szabadságvesztés. Terhelt2 IV. r. vádlott esetében az irányadó büntetési tételkeret helytállóan került rögzítésre.
- [49] A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság némileg hiányosan tárta fel. Ezért – figyelemmel a bűncselekmények minősítésének megváltoztatására is – szükséges volt azok teljes körű, ismételt áttekintése.
- [50] Terhelt1 I. r. vádlott terhére kellett értékelni a kettőt meghaladó számú bűnhalmazatot, a részben büntetőeljárás hatálya alatt történt elkövetést, a közbizalom elleni bűncselekmények folytatólagos és a részesi magatartással érintett bűncselekmények rendszeres haszonszerzés érdekében történő megvalósítását, valamint a bűncselekmények kitartó szándékkal, mintegy öt éven keresztül történő elkövetését, melyből egyúttal nagyfokú gátlástalanságára is következtetni lehetett. A kétszeres értékelés tilalma folytán a felbujtás mellett a kezdeményező szerepe azonban nem jelentkezett súlyosító körülményként, hiszen az a súlyosabb megítélésű részesi magatartás megállapításával már értékelést nyert. Ez tehát valóban a kétszeres értékelés tilalmába ütközne.

- [51] Enyhítő körülmény volt ezzel szemben a vagyoni hátrány megtérítése (1./ tényállási pont), illetve kisebb részben annak rajta kívül álló megtérülése (2./ tényállási pont), valamint a támogatott cél megvalósulása (3./ tényállási pont). Ilyenként jelentkezett továbbá az idős hozzátartozójáról való gondoskodás és az időmúlás ténye is. Nem volt viszont enyhítő körülményként figyelembe vehető a részbeni beismerése, mely csupán az egyik cselekményhez kapcsolódó egyetlen számla folytán – a Btk. 462. § (3) bekezdésére tekintettel – önmagában nem is bűncselekményként értékelhető számottevőnek nem tekinthető vagyoni hátrány okozásának elismerésében jelentkezett.
- [52] Terhelt1 I. r. vádlott a bűncselekményeket próbára bocsátás próbaideje alatt követte el, mely intézkedést vele szemben a próbaidő alatt elkövetett újabb – korrupciós – bűncselekmény miatt történt elítélésére tekintettel – más eljárásban – meg is szüntették. Ilyen körülmények mellett a büntetlen előélete sem volt enyhítő körülményként értékelhető.
- [53] Terhelt2 IV. r. vádlott esetében súlyosító körülmény a közbizalom elleni bűncselekmények folytatódó elkövetése. Javára enyhítő körülményként kellett ugyanakkor figyelembe venni büntetlen előéletét, a támogatott cél megvalósulását és az időmúlást.
- [54] Mindezek alapján, döntően a minősítés megváltoztatásából következően módosult büntetési tételkeret és középérték figyelembevételével a másodfokú bíróság az alkalmazott joghátrányt Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában eltúlzottnak találta, ezért a kiszabott halmazati büntetést a rendelkező részben írtak szerint enyhítette.
- [55] A másodfokú bíróság vizsgálta annak a lehetőségét is, hogy a két évet immár meg nem haladó tartamú szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésével esetében elérhető-e a büntetés céljai. Ennek eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a számos bűncselekményt próbára bocsátás próbaideje alatt, közöttük – a próbára bocsátást megszüntető jogerős elítélését is figyelembe véve – két esetben is korrupciós bűncselekményeket megvalósító, a költségvetésből származó pénzeszközök megszerzésére irányuló tevékenységét hosszú időn át, kitartó szándékkal, gátlástalan módon gyakorló Terhelt1 I. r. vádlottal szemben a büntetés Btk. 79. §-ában megfogalmazott céljai a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével nem érhetőek el, sem generál, sem pedig speciálpreventív szempontból.
- [56] Terhelt2 IV. r. vádlott esetében a büntetés kiszabása körében felmerült enyhítő körülményeket az elsőfokú bíróság teljeskörűen figyelembe vette, amikor a büntetés a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pontja és (3) bekezdése alapján történt enyhítésével a legkisebb mértékű szabadságvesztésnél is lényegesen enyhébb joghátrányként pénzbüntetést szabott ki. A másodfokú bíróság a pénzbüntetés napi tételeinek számát szükségesnek tartotta a büntetési célok eléréséhez, és az egynapi tételnek megfelelő összeget sem ítélte eltúlzottnak az ismertté vált vagyoni, jövedelmi és személyi viszonyaihoz képest. Ezért a büntetés enyhítésére nem látott lehetőséget. Ugyanakkor az enyhítő körülmények túlsúlya miatt a büntetése súlyosbítását sem tartotta indokoltnak.
- [57] Következésképpen sem a súlyosítás érdekében, sem – a fentiekben túlmenően – az enyhítés érdekében bejelentett jogorvoslati kérelem nem volt megalapozott.
- [58] Törvényesek voltak az egyéb – a feltételes szabadságra bocsátásra, a vagyonelkobzásra, a bűnjelek kezelésére és kiadására, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó – rendelkezések is.
- [59] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r. vádlottat érintően a Be. 606. § (1) bekezdésében írtak alapján, a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, az ítélet egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

P é c s, 2024. október 4.

Dr. Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr. Eördögh Dávid s.k. előadó bíró, Dr. Tóth Sándor s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 13.B.224/2022/46. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.89/2024/10. számú határozata folytán a 2024. évi október hó 4. napján jogerőre emelkedett.

Dr. Krémer László s.k.
a tanács elnöke